

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-04-02/2012
P/12/057

Białystok, dnia 18 lipca 2012 r.

Pan
Czesław Renkiewicz
Prezydent Miasta Suwałk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Urzędzie Miejskim w Suwałkach (zwanym dalej „Urzędem”) realizację zadań w zakresie kształcenia uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym 29 czerwca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność. Ocenę pozytywną uzasadnia prawidłowa organizacja nauczania, umożliwiająca uczniom niepełnosprawnym podejmowanie nauki w placówkach i szkołach zapewniających właściwe warunki edukacji oraz prawidłowe dysponowanie środkami publicznymi przeznaczonymi na ten cel. Uwaga NIK dotyczy niepełnego dostosowania części obiektów prowadzonych przez Miasto Suwałki szkół i placówek oświatowych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych.

1. Szkoły i placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym było Miasto Suwałki zapewniały uczniom niepełnosprawnym o specjalnych potrzebach edukacyjnych najkorzystniejsze zalecane formy kształcenia. Uczniowie niepełnosprawni zgodnie z art. 1 pkt 5 i 5a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o *systemie oświaty*², obowiązek szkolny i obowiązek nauki realizowali we wszystkich typach szkół, zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami rozwojowymi, edukacyjnymi oraz predyspozycjami. W tym celu Miasto Suwałki, w ramach dwóch Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych, prowadziło cztery szkoły specjalne (szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła przysposabiająca do pracy, zasadnicza szkoła zawodowa) oraz cztery

---

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

² Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

szkoły ogólnodostępne z oddziałami integracyjnymi (szkoła podstawowa, dwa gimnazja, liceum ogólnokształcące), do których w latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012 uczęszczało łącznie 250 i 258 uczniów niepełnosprawnych. Ponadto do ogólnodostępnych szkół publicznych (różnego typu) uczęszczało odpowiednio 47 i 39 uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Odsetek dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w ww. latach szkolnych stanowił po 3,5% ogółu uczących się we wszystkich placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Suwałki.

2. Miasto Suwałki, jako organ prowadzący szkoły i placówki oświatowe, umożliwiło prawidłową realizację zadań związanych z kształceniem uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych i tak:

- wszystkim uczniom niepełnosprawnym, którym zalecono nauczanie indywidualne (33 w roku szkolnym 2009/2010, 44 w 2010//2011 i 39 w 2011/2012), zorganizowano i sfinansowano zajęcia w wymiarze określonym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w *sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży*³;
- zorganizowano i prowadzono zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze (30 uczniom), stosownie do zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznych i zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 1997 r. w *sprawie zasad organizowania zajęć rewalidacyjno-wyrównawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim*⁴, których koszt wyniósł ogółem 722,4 tys. zł.;
- uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych zapewniono właściwe nauczanie i opiekę, zatrudniając odpowiednio wykwalifikowaną kadrę nauczycieli oraz specjalistów, stosownie do wymogów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w *sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli nie mających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli*⁵. Liczba zatrudnianych w placówkach oświatowych specjalistów wzrosła z 61 w roku szkolnym 2009/2010 do 68 w roku szkolnym 2011/2012. Wzrosła też odpowiednio z 1.194 do 1.308,5, (tj. o 9,6%) liczba godzin pracy przeznaczonych na pracę z uczniami niepełnosprawnymi;
- zapewniono uczestnictwo uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych w pozalekcyjnych zajęciach dodatkowych m.in. z języka angielskiego, niemieckiego, zajęć socjoterapeutycznych, rewalidacyjnych, plastycznych, tanecznych, w warsztatach asertywności, mediacji rówieśniczej itp. W okresie objętym kontrolą zrealizowano pięć projektów (o łącznej wartości 4.260,6 tys. zł) współfinansowanych środkami Unii Europejskiej, w ramach których organizowano ww. zajęcia oraz zakupiono niezbędny sprzęt i wyposażenie;

---

³ Dz. U. Nr 175, poz. 1086

⁴ Dz. U. Nr 14, poz. 76

⁵ Dz. U. nr 50, poz. 400 ze zm.

- stosownie do postanowień art. 17 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁶ - zwanej dalej „u.s.o.” zorganizowano i umożliwiono uczniom niepełnosprawnym korzystanie z bezpłatnego transportu i opieki w drodze z domu do szkoły i z powrotem na koszt miasta oraz zwolniono tych uczniów i ich opiekunów z opłat za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej. W okresie objętym kontrolą środkami w łącznej wysokości 499,3 tys. zł pokryto koszty dojazdów ogółem 115 uczniów.
3. Na zadania oświatowe realizowane w dziale 801 oświata i wychowanie oraz dziale 854 edukacyjna opieka wychowawcza wydatkowano 116.063,8 tys. zł - 40,1% ogółu wydatków w 2011 r. Na 2012 rok zaplanowano nakłady w wysokości 114.916,4 tys. zł, stanowiące 37,9% przewidywanych wydatków. W ich strukturze główną pozycję zajmowały wydatki bieżące stanowiące odpowiednio 96,7% zrealizowanych wydatków w 2011 roku i 99,7% planowanych nakładów w 2012 roku. Miasto Suwałki zapewniło funkcjonowanie szkół i placówek kształcących uczniów niepełnosprawnych wydatkując na ich potrzeby środki w wysokości 25.131,4 tys. zł, stanowiące 21,7% wszystkich wydatków oświatowych w 2011 r. Na kolejny rok zaplanowano wydatki na poziomie 24.843,4 tys. zł, stanowiącym 21,6% przewidywanych wydatków na tego typu szkoły i placówki. Stopień pokrycia realizowanych zadań środkami subwencji i dotacji celowych z budżetu państwa wynosił 70,7% w 2011 r. i 78% w 2012 r. (82.000,5 tys. zł w 2011 r. i 89.599,9 tys. zł planowanych do przekazania w 2012 r.). Analiza sposobu naliczenia części subwencji oświatowej ogólnej wykazała, że jej wartość ustalona została zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2011 r.⁷. Do jej naliczenia wykorzystano dane zawarte w systemie informacji oświatowej (SIO), które według ustaleń kontroli NIK były rzetelne i odzwierciedlały liczbę uczniów niepełnosprawnych i uwzględniały rodzaje ich niepełnosprawności określone w orzeczeniach, stosownie do wymagań art. 3. ust. 3 pkt 1 lit. h ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej⁸.

Prawidłowo również planowano i przekazywano szkołom i placówkom kształcącym uczniów niepełnosprawnych środki na zapewnienie warunków do nauki, zakup sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych. W latach 2010-2011 na materiały i wyposażenie wydatkowano 295,1 tys. zł i 409,1 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 17,9% i 18,3% wydatków poniesionych ogółem. Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek sfinansowano środkami w wysokości 100,2 tys. zł i 135,4 tys. zł (16,3% i 18%), zaś na remonty szkół specjalnych wydatkowano w tym czasie 111,3 tys. zł i 97,4 tys. zł, co stanowiło 10,9% i 7,2% łącznych wydatków poniesionych na ten cel z budżetu Miasta Suwałk.

Niemniej jednak z informacji pobranej (od dyrektorów pięciu szkół) oraz ustaleń kontroli NIK wynika, że do czasu zakończenia kontroli, nie dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo budynków szkolnych Zespołu Szkół Nr 3 i 10 oraz Szkoły Podstawowej Nr 11 w Suwałkach. Nie było tam podjazdów

⁶ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 249, poz. 1659

⁸ Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm. (z dniem 30 kwietnia 2012 ustawa ta zastąpiona została ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej Dz. U. N2 139, poz. 814)

lub zamontowanych urządzeń (windy) umożliwiających swobodny dostęp do pomieszczeń. Natomiast na I piętrze budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Suwałkach brak było pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, co stanowiło naruszenie przepisów § 86 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁹.

4. Szkoły i placówki oświatowe objęto właściwym nadzorem w zakresie kontroli i przeglądu warunków bezpieczeństwa. W Urzędzie gromadzono i analizowano wyniki pięcioletnich i rocznych kontroli obiektów szkolnych oraz ich stanu technicznego. Analizowano wyniki komisyjnych kontroli informujących o zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków do prowadzenia zajęć szkolnych. Przeprowadzone analizy nie wykazały istotnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu szkół kształcących uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W przypadkach wydanych zaleceń zmierzających do usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, działania podejmowano na bieżąco lub sukcesywnie w miarę pozyskiwania środków finansowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań zmierzających do dostosowania obiektów szkolnych do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up.
Agata Katarzyna Ciupa
WICEDYREKTOR

---

⁹ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm. Zgodnie z §2 ust. 1 tego rozporządzenia jego przepisy stosuje się przy projektowaniu, budowie i przebudowie oraz zmianie sposobu użytkowania budynków